

Vauvakirjasto, varhaisen vuorovaikutuksen tueksi

www.wsoy.fi/vauvakirjasto Raisa Cacciatore

Värikkäät kuvakirjat on tehty tukemaan varhaista vuorovaikutusta. Niissä on yhdistetty tiede ja taide sekä hyödynnetty vauvaperheiden parissa saatuja kokemuksia. Kirjat on tehty vauvaperheen hyvinvoinnin parantamiseen, kiinnostamaan vauvaa ja antamaan vanhemmille apuvälineitä. Tekijöinä on moniammatillinen suomalainen osaajaryhmä: tanssin, laulun ja kuvataiteen lastenammattilaiset sekä toisaalta kehitysneurologian, lastenpsykiatrian, temperamentin tutkijat sekä kasvatustieteen erityisosaajat. Jokainen kirja sisältää teeman: tietoa jostakin varhaisen vuorovaikutuksen erityisalueesta.

Vauvalle kirjan kuvat tarjoavat innostavaa ja kehittävää katseltavaa. Kuvien muodot, värit ja rytmit perustuvat vauvojen näön tutkimukseen erikoistuneen dos. Lea Hyvärisen osaamiseen. Kuvat houkuttelevat tarkkaavaisuuteen jo vastasyntynyttä, sillä ne herättävät vauvan visuaalisen mielenkiinnon. Samalla tulee testattua vauvan näkö. Jokaisen aukeaman kuvissa on vauvalle tärkeitä kuva-aiheiden samankaltaisuuksia, katseella seurattavia yhdistäviä linjoja, pintojen ja värien vaihtelua, vahvoja kontrasteja sekä iloisen kohtaamisen ilmeitä.



Kun vauva kiinnostuu kuvista, aikuinen saa kokemuksen toimivasta yhteydestä. Kun aikuinen tarinoi kirjan kuvista vauvalle, vietetään yhdessä kummallekin palkitsevia hetkiä. Näin syntyy kokemuksia onnistuneesta ja toimivasta vuorovaikutuksesta. Tarjoamalla nuorille perheille onnistumisen kokemuksia vahvistetaan perheyhteyttä. Kuvituksen on toteuttanut kuvataiteilija, AD Osmo Penna. Kirjojen suunnittelusta ja ideoinnista vastaa lastenpsykiatri Raisa Cacciatore.

Ihanat ipanat –temperamenttikirja. Uusimman kirjan avulla vanhemmat oivaltavat, että jokaisen vauvan temperamentissa on jo syntyessä eroja. Lapsen herkkyyteen ja rytmeihin kannattaa tutustua avoimin mielin. Jos vauvan ominaisuuksista yrittää muokata täysin muuta, kuin ne ovat, voi lapsen tutustuminen hankaloitua. Vanhemmat usein myös vertaavat omaa vauvaansa toisiin lapsiin ja saattavat kokea huonommuutta, ellei oma vauva ole vaikkapa yhtä rauhallinen, utelias tai helpporytmisen. Vauvat ovat alun alkaen omanlaisiaan, ja eri temperamentti-omaisuuksia esitelläänkin seitsemän aukeaman verran. Asiantuntijana on vauvaiän temperamentin ja kehityspsykologian tutkija, psykologi, PsM Niina Komsu.

Hyrinähetki – ääni ja varhainen vuorovaikutus. Kirja on suunnattu jo lasta odottavalle sekä vastasyntyneen perheelle, tukemaan äänen käytön kautta rakentuvaa kiintymyssuhdetta. Ääniviestintä rakentaa lapsen emotionaalista ja sosiaalista kehitystä, joten vanhempien kannattaa rohkeasti olla äänellään läsnä vauvalleen. Kirjassa on ohjeita monimuotoisen puheen ja laulun kautta tapahtuvaan kommunikointiin.

vauvan kanssa sekä tietoa vauvan valmiuksista ääntelyyn. Puhelemalla ja laulelemalla jo odottavan äidin vatsan luona luodaan lapselle kotoisia oman perheen äänikuvia ja muistoja. Rauhoittavat, tutut äänet tuovat vauvalle hyvää oloa ja iloiset laulut iloisen tunteen. Ääntä voidaan käyttää apuna myös synnytyksessä, perinteisen synnytyslaulun tapaan. Asiantuntijana on tunnettu synnytysloulukouluttaja, musiikin maisteri ja äänipedagogi Hilkka-Liisa Vuori.

Rymyretki – kosketus ja varhainen vuorovaikutus. Erityisesti isä-vauva-suhdetta tukeva kirja. Kirjassa aikuista ohjataan koskettamaan vauvaa rohkein tavoin, niin että kehonkuva ja turvallisuuden tunne lujittuvat. Miehen kosketus ja läheisyys on usein erilaista kuin naisen ja vauva kaipaa kohtaamisia kaikkien perheenjäsenten kanssa. Turvallinen kosketus luo fyysistä ja henkistä hyvinvointia. Näin vauva tuntee kuuluvansa joukkoon ja oppii arvostamaan itseään. Itsetunto rakentuu kokonaisvaltaisesti, läheisyydestä ja kehon kokemuksista. Kirjasta löytyvät yksinkertaiset, mutta kallisarvoiset ohjeet lapsen kehitystä tukeviin peuhuhetkiin jo pienenkin vauvan kanssa. Kirjoittajana on lastenpsykiatri, lastenpsykoterapeutti, Theraplay-terapeutti Jukka Mäkelä, joka toimii STAKESin kehittämispäällikkönä. Terveiden edistämiskeskuksen arviointilauseke: *Vauvaperheen ensimmäinen kirja, josta saa vinkkejä vauvan kanssa yhdessä leikkimiseen ja tuetaan alle 1-vuotiaan kehitystä.*

Taikatanssi – yhdessä liikkuminen ja vauvatanssi, sekä varhainen vuorovaikutus. Kirja kertoo siitä, miten vauva osaa alusta asti viestiä kehollaan. Kehon hahmotus, hallinta ja motorinen kehitys etenevät parhaiten, kun vauvan kanssa liikutaan ja tanssahdellaan. Yhdessä liikkumisen kokemukset ovat tärkeitä varhaiselle vuorovaikutukselle ja aistien kehitykselle. Esimerkiksi kolmiulotteisen näön ja liikeaistin yhteen sovittaminen tapahtuu ensimmäisen vuoden aikana. Kirja neuvoo kummallekin hauskoja tapoja toimia yhdessä. Muutaman kuukauden ikäinen nauttii jo tanssin pyörähtelyistäkin, yllätyksellisyydestä ja hypähtely musiikin tahdissa ovat usein erityisen hauskoja. Samanlaisena toistuvaa tanssia vauva alkaa jo odottaa ja itse johdattaaakin. Kirjoittajana on neljän lapsen äiti, lastentanssinopettaja ja tunnettu koreografi Hanna Brotherus. Terveiden edistämiskeskuksen arviointilauseke: *Vauvaperheen ensimmäinen kirja, josta saa vinkkejä vauvan kanssa yhdessä leikkimiseen.*

Loruleikki – puheenkehitys ja varhainen vuorovaikutus. Ensimmäisen elinvuoden aikana lapsi oppii erottamaan ja muodostamaan sanoja. Hänen kuulonsa on herkkä ja on hyvä jos vauvalle puhellaan paljon. Loruilu tukee puheen rytmin, ennakoitavuuden ja äänensävyjen oppimista. Loruilu on positiivista ja turvallisuutta herättävää yhdessäoloa, joka vahvistaa lapsen emotionaalista ja kielellistä kehitystä. Kirja kannustaa varhaiseen vuorovaikutukseen hauskojen, tuttujen perinnelorujen ja vahvojen kuvien kautta. Kirjoittajana on kasvatustieteen tohtori, sosiaalityön ja perhetutkimuksen sekä Sibelius-Akatemian musiikkikasvatuksen dosentti Mirjam Kalland, joka toimii MLL:n pääsihteerinä. Terveiden edistämiskeskuksen arviointilauseke: *Vauvaperheen ensimmäinen kirja, josta saa vinkkejä vauvan kanssa yhdessä leikkimiseen ja tuetaan verbalista kehitystä.*

Syliseikkailu – ensimmäisen vuoden kehitysportaat ja vauvaleikit ja varhainen vuorovaikutus. Kirjan kuvitus on koko sarjan ”vahvin”, joten se herättää kaikkein voimakkaimmin vauvan kiinnostuksen (tai ärsyyntymisen) ja tutkii parhaiten näkökykyä. Tekstit seuraavat kronologisesti ensimmäisen vuoden kehitysportaita. Alussa ohjataan ihan pienen vauvan kanssa sopiviin leikkeihin ja loppupuolella on ohjeita toimia jo isomman vauvan kanssa. Näin aikuinen osaa ottaa yhteyttä vauvaan lasta kiehtovilla tavoilla. Tänä päivänä monet vanhemmat ovat kokemattomia ja kaipaavat vuorovaikutusvinkkejä. Näin sekä aikuinen, että vauva saavat onnistuneen yhdessäolon kokemuksia. Asiantuntijana on kasvatustieteen tohtori Mirjam Kalland, joka toimii MLL:n pääsihteerinä. Terveiden edistämiskeskuksen arviointilauseke: *Vauvaperheen ensimmäinen kirja, josta saa vinkkejä vauvan kanssa yhdessä leikkimiseen.*

UUTUUS: Pieni päivänsäde – Lilla ögonsten, kirja vammaiselle tai erityisvauvalle ja hänen vanhemmalleen WSOY 2010

WSOY:n kirjakaupat: Bulevardi 12, 00120 Helsinki. Sanomatalo, Töölönlahdenkatu 2, 00100 Helsinki.